

šteta umanji v. presudu objavljenu u br.51 na str.58 ove publikacije i tamo navedenu bilješku, kao i presudu na str.69.

Nije nam potpuno jasno stajalište suda u pogledu ispravnosti ambalaže. U presudi je rečeno da je u postupku utvrđeno da je ambalaža bila takova da je mogla odoljeti normalnim rizicima. Pod ovom pretpostavkom potpuno je sigurno da se ne može govoriti o ispravnosti ambalaže. Medjutim čini nam se da iz toga ne proizlazi zaključak da brodar u nijednom slučaju neće odgovarati ako je ambalaža bila neispravna. Mislimo da između neispravnosti ambalaže i štete mora postojati uzročna veza. U konkretnom slučaju to znači da bi brodar bio odgovoran za štetu prouzrokovanu nevremenom i da je ambalaža bila neispravna, ali pod pretpostavkom da je situacija takva da ni potpuno ispravna ambalaža ne bi mogla odoljeti odnosnoj vremenskoj nepogodi.

U presudi navedenoj na str. 59. ove publikacije sud je zauzeo obratno stajalište u pogledu dopustivosti klauzule kojom se brodar oslobadja odgovornosti nakon iskrcaja tereta u odsutnosti primaoca.

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 14.V 1971.

Moor Genestal et Cie c/a
The Booth Steamship Co i
Cie d'assurances La Foncière

Kombinirani prijevoz stvari morem i cestom - Odgovornost bro-
dara i špeditera - Pomanjkanje ulaganja protesta brodaru -
Ako brodaru nije na vrijeme uložen protest, nastaje pretpos-
tavka da je on teret primaocu predao u neoštećenom stanju -
Ova pretpostavka može se oboriti odlučnim dokazima - Špediter
je dužan na odredištu predati teret u stanju u kojem ga je
preuzeo - Ako špediter prilikom preuzimanja ne prigovori sta-
nju tereta, pretpostavlja se da ga je primio u ispravnom sta-
nju - Špediter odgovara i za vozarov rad

Brodar je preuzeo na prijevoz teret kože u balama. U odredišnoj luci, teret je primio špediter i pobrinuo se da bude dalje otpremljen kamionom do krajnjeg odredišta. Kad je robu preuzeo primalac u krajnjem odredištu, on je protestirao štetu navodeći da su neke bale oštećene vodom. Osiguratelj koji je primaocu nadoknadio štetu tuži brodara i špeditera da mu nadoknade isplaćenu osigurninu.

Prvostepeni sud je tužbu protiv broдача odbio, a špeditera obvezao u smislu tužbenog zahtjeva. Protiv ove presude žali se špediter. Drugostepeni sud je potvrdio presudu prvostepenog suda iz slijedećih razloga:

Nije medju strankama sporno da bročaru nije pravovremeno uložen protest. Iz toga proizlazi oboriva pretpostavka da je bročar teret predao primaocu neoštećen. Ovu pretpostavku dužan je oboriti tužitelj. Tužitelj u tu svrhu predočuje sudu izvještaj vještaka koji je pregledao teret u mjestu krajnjeg odredišta. Taj je vještak u svom izvještaju naveo da postoji mogućnost da se teret smočio za vrijeme pomorskog prijevoza, jer je bilo vremena u medjuvremenu, tj. od kada ga je bročar predao špediteru pa do dolaska u krajnje odredište, da se roba osuši. Ovaj vještakov navod sud nije prihvatio, jer je ustanovljeno da je vještak pregledao robu tri dana nakon što je primalac pronašao da je roba mokra, pa se ona mogla osušiti od šasa od kada ju je primalac pregledao. Za okolnost da se roba smočila tokom pomorskog prijevoza govori činjenica da se u mokrim balama našlo više postotka soli nego u suhim. Sud medjutim na temelju ove činjenice nije mogao doći do uvjerenja da je šteta nastala tokom prijevoza morskim dijelom puta jer je, s obzirom na sve okolnosti konkretnog slučaja, postojala mogućnost da se roba mogla smočiti morskom vodom i za vrijeme njenog uskladištenja u luci odredišta na otvorenom skladištu.

Špediter navodi da on nije za štetu odgovoran iz slijedećih razloga: On nije bročaru uložio protest u vrijeme kada je preuzeo teret jer šteta još nije bila vidljiva. Osim toga on je dobio nalog da se pobrine za otpremu robe samo za kopneni dio puta, pa ne može biti odgovoran za onu štetu koja je nastala prije nego je on teret preuzeo. Smatra da tužitelj, što bi bio dužan, nije pridonio nikakav dokaz iz kojega bi proizlazilo da je šteta nastala na kopnenom dijelu puta.

Sud ovo špediterovo stajalište nije prihvatio.

Budući da nije utvrđeno, kaže sud, da je šteta nastala na pomorskom dijelu puta, špediteru se ne može ništa prigovoriti da bročaru nije pravovremeno uložio protest. Kad je špediter preuzeo robu bez protesta, proizlazi da je ona u času preuzimanja bila neoštećena. Špediter je odgovoran za izvršenje djela, tj. da će robu za koje se otpremu brine na odredištu predati primaocu u stanju u kakvom ju je i primio. Kako iz navedenog proizlazi špediter je preuzeo robu u ispravnom stanju, a predao ju je oštećenu. Špediter

je u svoju korist podnio sudu izvještaj svog vještaka koji je naveo da je uvjeren da je šteta nastala za vrijeme pomorskog dijela puta. Ocjenjujući ovaj izvještaj sud ga nije prihvatio. Sud naime smatra da pretpostavku koja nastaje u brodarovu korist, na temelju činjenice da protest nije na vrijeme uložen, treba oboriti jasnim i odlučnim dokazima na temelju kojih će sigurno biti utvrđeno u kakvom stanju je teret brodar predao.

Budući da špediter nije dokazao ovakvim dokazima u kakvom stanju je teret od brodaru preuzeo, smatra se da ga je preuzeo u ispravnom stanju, a kako ga je na odredištu predao oštećenog mora nadoknaditi štetu.

(DMF 1971, str.530)

B.J.

Bilješka.- Za nas su iz gornje presude zanimljiva dva pitanja:

a) Pravne posljedice propuštanja pravovremenog ulaganja protesta brodaru. I po našem pravu u ovom slučaju nastaje oboriva pretpostavka da je brodar primaocu predao teret onako kako to proizlazi iz teretnice. Ova se pretpostavka može oboriti. Sud je u gornjoj presudi stao na stajalište da se pretpostavka može oboriti samo "odlučnim" dokazima, tj. posve sigurnim dokazima. Za naše pravo je pitanje slobodnog uvjerenja suda da li će se i kojim dokazalima ova pretpostavka oboriti. Kod toga se ne može unaprijed govoriti o strogom stupnju uvjerenosti odnosno dokazala.

b) Po francuskom pravu špediter odgovara i za voza-rov rad. Poznato je da kod nas vrijedi drugo načelo prema kojemu špediter za voza-rov rad, osim u iznimnim slučajevima, ne odgovara. Sud je, s obzirom na svoje stajalište, zaključio da je šteta nastala na kopnenom dijelu puta. Špediterova odgovornost, barem po našem pravu, ne bi isključivala i voza-rovu odgovornost.

B.J.